

MBO-congres 2025

Leven Lang Innoveren

Datacoalitie

Samen bouwen aan data ondersteund onderwijs

MBO congres Amersfoort - dinsdag 18 november 2025

Agenda

- Welkom bij de Datacoalitie
- Werkwijze: Aanpak & opzet
- Onze thema's
- Aan de slag met use cases

Wie zijn wij?

Willem-Jan Swiebel

06 38307081

willemjan.swiebel@hutspot.nl

Linda Kabos-Jansen

06 52028490

linda@hutspot.nl

Welkom bij de Datacoalitie

Missie: Studenten nog beter begeleiden met een datagedreven aanpak!

Door gezamenlijk te onderzoeken hoe data optimaal kan worden ingezet, ontdekken we de meerwaarde van een datagedreven aanpak in het onderwijs en zetten we concrete stappen om de begeleiding van studenten te verbeteren.

2018: oprichting door vijf mbo-instellingen in samenwerking met DUO en het Ministerie van OCW.

2025: 17 mbo-instellingen aangesloten Datacoalitie, 5 onderzoeksgroepen met 50+ deelnemers

Werkwijze - aanpak

Onze werkwijze is praktisch: hoe komen we van een “groen” idee naar een plan van aanpak met een concrete eerste stap?

1. **Input ophalen:** uit de praktijk & aan de hand van beleidsagenda's/strategische thema's.
2. **Divergeren & verkennen:** waar ligt de behoefte, wat er al kan en wat nog niet.
3. **Convergeren & concretiseren:** met een aantal instellingen gaan we aan de slag. We werken een plan van aanpak uit voor een haalbare eerste stap.
4. **Evalueren:** Elk half jaar evalueren we op proces en op resultaat.

Werkwijze - opzet

Wat maakt de Datacoalitie bijzonder?

- Het budget wordt volledig gedragen door deelnemende instellingen.
- Ieder instelling stelt zelf personeel/capaciteit beschikbaar.
- Alle producten en resultaten worden gedeeld met de sector.

Onze thema's

Overzicht thema's

- Locatiebezoeken tussen en voor MBO's
- Inzicht in studiesucces
- Verzuim en verzuim-vergelijking
- Voorspellen van uitval middels machine learning
- Sectorale informatievoorziening
- Inhoudelijke samenwerking en Use Cases samen met NPuls (in ontwikkeling)

Binnen elk thema:

Groep instellingen + projectleider werken in 6 maanden aan stap uit binnen dat thema

Locatiebezoeken

Locatiebezoeken

Twee keer per studiejaar organiseert de Datacoalitie een Locatiebezoek bij en in samenwerking met een van de deelnemende instellingen. Eerder is ook een locatiebezoek georganiseerd bij OCW/DUO en zijn presentaties verzorgd door andere partijen als SBB en VNG.

Doel

Actieve kennisdeling tussen onderwijsinstellingen realiseren over datagedreven werken in het mbo.

Actueel

In december organiseert MBO Rijn IJssel het locatiebezoek. Zij zijn sinds dit studiejaar lid van de Datacoalitie.

Inzicht in studiesucces

Inzicht in studiesucces

Formatieve voortgang als sleutel tot groei

In het mbo draait onderwijs niet alleen om diploma's, maar om ontwikkeling, vakmanschap en zelfvertrouwen.

Formatieve voortgang betekent: **continu zicht op de leerontwikkeling van de student, zonder dat hier direct een cijfer aan verbonden is.**

Door tijdig en gericht feedback te geven op leerprocessen, ontstaat

- Ruimte voor bijsturing
- Motivatie en persoonlijke groei
- Studenten worden actiever eigenaar van hun leertraject

Inzicht in studiesucces

Waar werken we momenteel aan?

Onderzoek naar formatieve voortgang op generieke vakken

- Met en bij 3 instellingen bevindingen ophalen:
  - Wat verstaan jullie onder formatieve voortgang? ✓
  - Wat leggen jullie vast en waar leggen jullie dit vast? ✓
- Opstellen ontwerpprincipes:
  - Waar moet een formatieve structuur aan voldoen? ✓
- Structuur binnen de instelling opzetten aan de hand van de ontwerpprincipes
- Structuur testen in de praktijk.
- Evaluatie en bijsturing.
- Opschalen waar mogelijk.

Terugdringen verzuim

Terugdringen verzuim

Verzuim onder studenten in het MBO is een belangrijk signaal voor begeleiding. Daarnaast is er een verschuiving in beleid van Verzuim naar Aanwezigheidsbeleid.

Vanuit de werkgroep kijken we hoe we Aan en afwezigheid inzichtelijk kunnen maken voor docenten en begeleiders.

Behoefte:

- zorgvuldig en systematisch in kaart brengen
- Onderscheid tussen incidenteel of problematisch verzuim
- Vergelijken of verzuim “bij ons” anders is dan bij andere opleidingen of instellingen
- Verzuim gebruiken om interventies te ontwerpen

Terugdringen verzuim

“Maar bij onze opleiding is dit heel normaal. Dat is bij autotechniek overal zo.”

De vraag vanuit de werkgroep was:

Kunnen we achterhalen of dergelijk onderbuikgevoel klopt?

We zien dat

- beleid per instelling verschilt
- er (daardoor) grote verschillen in wat en hoe er wordt geregistreerd
- de opleiding autotechniek niet overal hoog verzuim kent

Terugdringen verzuim

Waar werken we momenteel aan?

- De komende periode wordt gewerkt aan het format voor een derde levering, waarin ook het meest recent afgeronde studiejaar ('24/'25) wordt meegenomen.
- Daarnaast onderzoekt de werkgroep op welke wijze de benchmarkresultaten praktisch kunnen worden ingezet binnen de eigen instelling en de al bestaande informatievoorziening.

Sectorale informatievoorziening

Sectorale informatievoorziening

MBO instellingen gebruiken steeds meer data om keuzes te kunnen maken. Veel van die data is afkomstig uit de eigen systemen, maar ook wordt gebruik gemaakt van informatie die bij andere partijen beschikbaar is.

Aan de hand van verschillende thema's wordt geïnventariseerd wat de informatiebehoefte is van instellingen (vraag), welke informatie beschikbaar is in de sector (aanbod) en op welke wijze vraag en aanbod aansluiten. Waar er een mismatch is tussen wat nodig is en wat beschikbaar wordt gekeken wat verbetermogelijkheden zijn. Dit doen we vanuit de inhoud: collega's vanuit instellingen die voor het uitvoeren van analyses gebruik maken van de databestanden van DUO, SBB, de MBO raad, CBS et cetera.

Sectorale informatievoorziening

Waar werken we momenteel aan?

Momenteel zijn er drie subgroepen actief, elk met een eigen focus:

- Doorstroom:
Deze groep werkt aan producten rondom de doorstroom van studenten. De aandacht ligt nu op de LoopbaanMonitor MBO-studenten, in samenwerking met de MBO Raad en CINOP.
- 1-cijferbestand:
Hier onderzoeken we de mogelijkheden om een instellingsspecifieke variant van het zogeheten 1-cijferbestand te ontwikkelen. Dit bestand wordt onder meer gebruikt door OCW en DUO.
- Datalandschap
Deze groep brengt de beschikbare data in het MBO in kaart en kijkt hoe verschillende datasets beter benut en gecombineerd kunnen worden. Er wordt daarbij vooral gekeken naar de aansluiting tussen gegevens van SBB, DUO en de MBO Raad, en naar wensen van instellingen voor verbeteringen.

Terugdringen van student uitval: de Uitnodigingsregel

Terugdringen van student uitval: de Uitnodigingsregel

De Uitnodigingsregel is een methode waarmee een kans op studentuitval kan worden bepaald.

Het doel is:

- Studieloopbaanbegeleiders en mentoren een tool te bieden waarmee uitvalpreventie en interventie kan worden verbeterd.

Met de Uitnodigingsregel kun je studenten met een hogere kans op uitval eerder in beeld krijgen

→ Als je deze student eerder kan spreken kun je deze eerder de juiste begeleiding bieden.

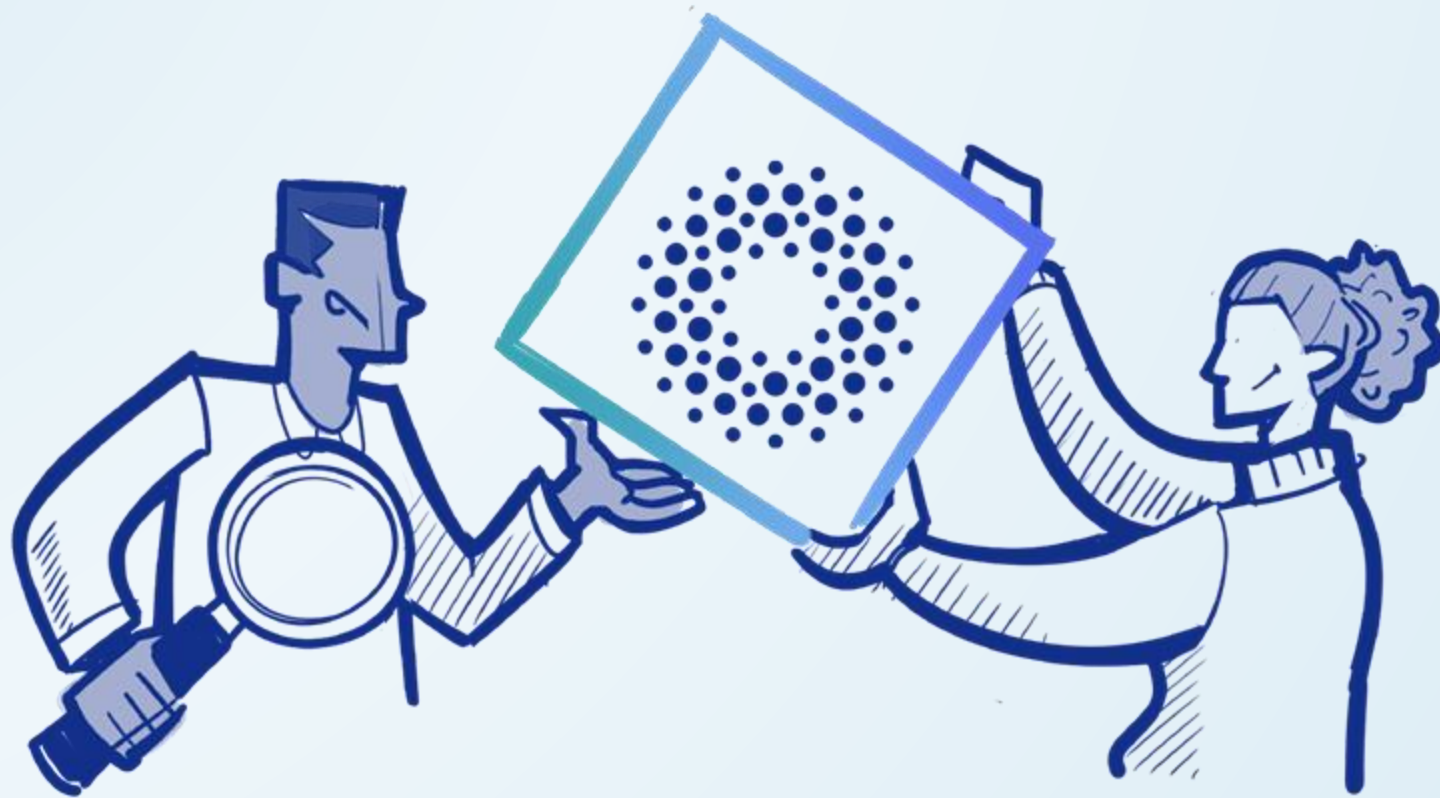
- De aanleiding om de Uitnodigingsregel te ontwikkelen is het hoge percentage studentuitval. Instellingen worstelen al jaren om meer grip op uitval te krijgen.
- Daarbij wordt steeds meer gebruikgemaakt van data over de ontwikkeling van de studieloopbaan van de student.

Terugdringen van student uitval: de Uitnodigingsregel

Waar werken we momenteel aan?

- De tweede praktijk pilot is dit studiejaar van start gegaan
  - 4 instellingen doen mee met echte opleidingen en studenten.
  - 1 instelling oefent met data.
- 1x per maand een werksessie waarin een bepaald thema verder wordt uitgediept. De thema's zijn:
  - De pilot evaluatie: wat is het doel en hoe pakken we dit aan?
  - De Business case: Weegt de effort op tegen het resultaat?
  - Juridische en AI act: Hoe gaan we om met veranderende wet- en regelgeving?
  - Opschalen na de pilot: Hoe trainen we gebruikers? Hoe gaat het met de techniek etc.?
  - Draagvlak in het onderwijs: hoe creëer je draagvlak?

Samenwerking Datacoalitie & Npuls

Krachten bundelen

De Datacoalitie en het Npuls-project CEDA (Center for Educational Data Analytics) hebben de handen ineen geslagen om de inzet van data, analytics en AI in het onderwijs te versterken.

Beide initiatieven streven naar beter onderwijs en studentbegeleiding door verantwoord en effectief gebruik van data en beschikbare technologie.

Bouwsteen

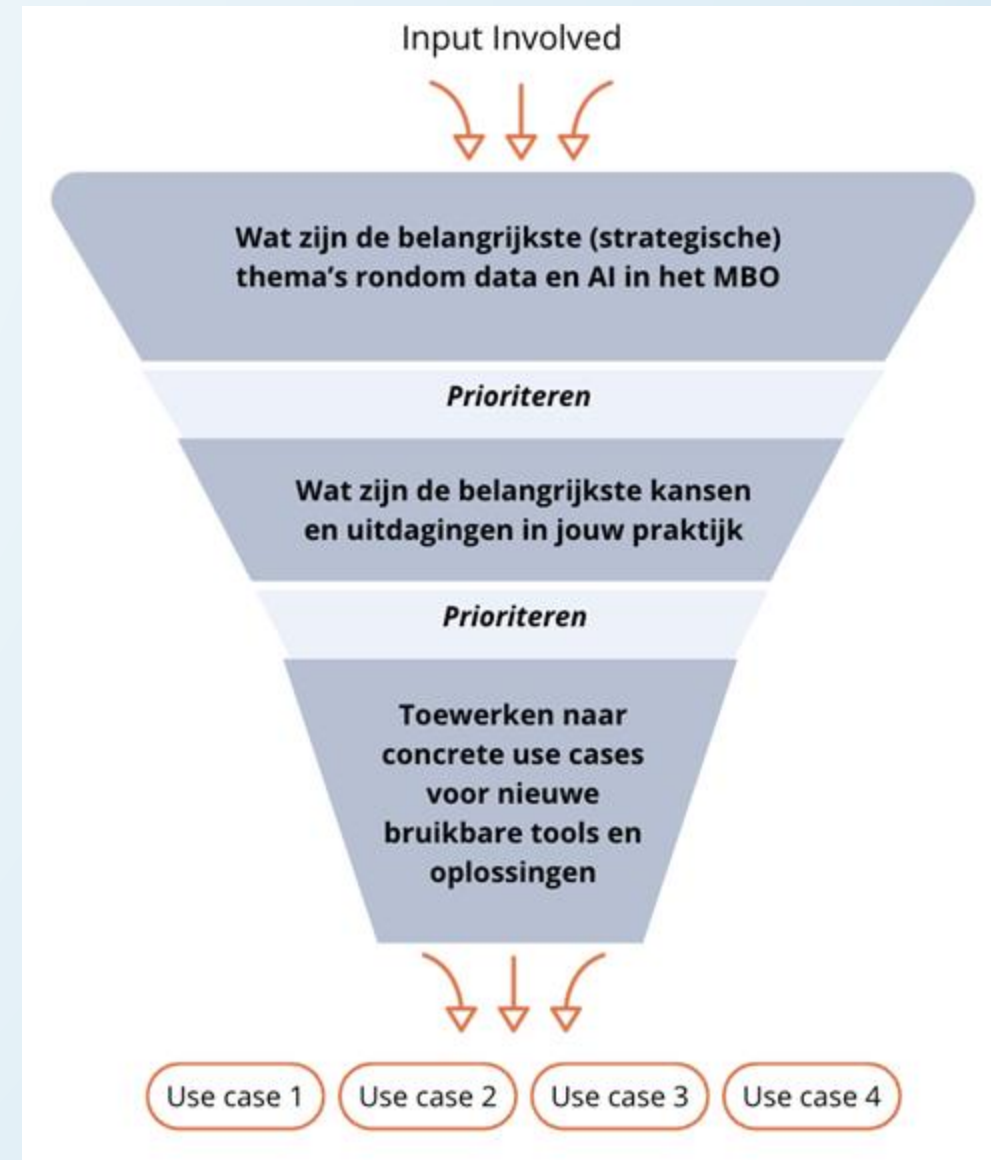
Een belangrijke bouwsteen van deze samenwerking is behoefte inventarisatie en het gezamenlijk komen tot use cases voor de data-ondersteunde onderwijspraktijk van de toekomst.

Vanuit deze use cases kunnen bruikbare tools worden ontworpen en ontwikkeld die bijdragen aan beter, eerlijker en toekomstgericht MBO-onderwijs.

Regiobijeenkomsten

Regiobijeenkomsten

- In oktober zijn 5 regiobijeenkomsten georganiseerd door heel Nederland.
- Tijdens deze bijeenkomsten zijn we via een aantal stappen gekomen tot ideeën voor use cases.
- In totaal zijn 16 ideeën opgehaald. Hiervan gaan we er 5 verder concretiseren.
- Stuurgroepen Datacoalitie en Npuls prioriteren deze 5 ideeën.
- In 2026 starten met het daadwerkelijk uitwerken van de use cases, samen met MBO instellingen.

Use Cases 2026

Strategisch thema:
Studiesucces

Strategisch thema:
Inclusief onderwijs

Strategisch thema
Aansluiting op de
arbeidsmarkt

Strategisch thema:
Slimmer werken

Strategisch thema:
Student welzijn

Use Case 1:
**Advies hulp leerpaden
voor studenten**

Use Case 2:
Les op maat

Use Case 3:
**Matching
competenties studie
en arbeidsmarkt**

Use Case 4:
**Studentdossier voor
begeleiding**

Use Case 5:
**Welzijns-
ondersteuning**

Vraag:

Hoe kunnen we voor de student zijn/haar leerpad, inclusief begeleiding opties, inzichtelijk maken?

Vraag:

Hoe kan lesmateriaal middels techniek (makkelijk) op maat worden gemaakt voor studenten met een specifieke behoefte?

Vraag:

Hoe zorgen we voor een goede afstemming tussen onderwijs en snel veranderende arbeidsmarkt?

Vraag:

Hoe kunnen we met hulp van AI, data bundelen uit verschillende bronnen zodat voor de SLB'er een goed begeleidingsdossier kan worden gemaakt?

Vraag:

Hoe kunnen we onze studenten snel en goed de juiste en zorg en ondersteuning aanbieden?

Use Cases 2026

Zelf aan de slag:

Een use case uitwerken aan de hand van de Datacoalitie werkwijze.

Beeld je in dat je een instelling bent:

Hoe komen we tot een eerste stap in het in het plan van aanpak?

- Hoe werken we het uit?
- Wie hebben we daarbij nodig vanuit de instellingen?
- Met welke randvoorwaarden moeten we rekening houden?

Naam use case: Welzijnsondersteuning

Strategisch thema: Student welzijn

Doel

Het doel is om studenten beter te ondersteunen op het gebied van welzijn door:

- Snelle toegang tot betrouwbare informatie.
- Verminderen van stress en schuldgevoel.
- Voldoen aan zorgplicht van onderwijsinstellingen.
- Helderheid over de rol van AI in welzijnsondersteuning.

Resultaat

- Studenten voelen zich beter ondersteund en geïnformeerd.
- Instellingen kunnen vroegtijdig ingrijpen bij welzijnsproblemen.
- Beleidsmakers krijgen inzicht in trends en behoeften.

Hoe komen we tot een eerste stap in het in het plan van aanpak?

- Hoe werken we het uit?
- Wie hebben we daarbij nodig vanuit de instellingen?
- Met welke randvoorwaarden moeten we rekening houden?

Naam use case: Matching competenties studie en arbeidsmarkt

Strategisch thema: Aansluiting op de arbeidsmarkt

Doel

Het doel is om inzicht te krijgen in de vaardigheden die nodig zijn op de arbeidsmarkt en studenten beter te begeleiden bij de overgang van opleiding naar werk. Dit helpt bij het aanpassen van curricula en het bieden van gerichte ondersteuning.

Resultaat

- Minder mismatch tussen opleiding en arbeidsmarkt.
- Opleidingen die beter aansluiten bij actuele en toekomstige arbeidsmarktbehoeften.
- Mogelijkheid tot reskilling/upskilling van studenten.

Hoe komen we tot een eerste stap in het in het plan van aanpak?

- Hoe werken we het uit?
- Wie hebben we daarbij nodig vanuit de instellingen?
- Met welke randvoorwaarden moeten we rekening houden?

Naam use case: Welzijnsondersteuning

Strategisch thema: Student welzijn

Doel
Het doel is om studenten beter te ondersteunen op het gebied van welzijn door: • Snelle toegang tot betrouwbare informatie.   • Verminderen van stress en schuldgevoel.   • Voldoen aan zorgplicht van onderwijsinstellingen.   • Helderheid over de rol van AI in welzijnsondersteuning.

Resultaat
• Studenten voelen zich beter ondersteund en geïnformeerd.   • Instellingen kunnen vroegtijdig ingrijpen bij welzijnsproblemen.   • Beleidsmakers krijgen inzicht in trends en behoeften.

Actoren
• Studenten (centrale doelgroep).   • Coaches/mentoren (begeleiding en advisering).

Oplossing met data en/of AI
Data: • Studentinteracties (chat, vragen, feedback).   • Gespreksverslagen (SOB, SLB).   • Statistische gegevens over welzijn en studievoortgang.   AI-toepassingen: • Chatbot voor eerste hulp en advies.   • Sentimentanalyse om stresssignalen te detecteren.   • Voorspellende modellen voor risico-inschatting.   • Automatische doorverwijzing naar hulpinstanties.

Koppeling met (MORA) processen
• Strategie & beleid: welzijn als integraal onderdeel van onderwijs.   • Ondersteuning & begeleiding: AI inzetten voor preventie en advies.   • Evaluatie: meten van effectiviteit van welzijnsinterventies.

Naam use case: Matching competenties studie en arbeidsmarkt

Strategisch thema: Aansluiting op de arbeidsmarkt

Doel
Het doel is om inzicht te krijgen in de vaardigheden die nodig zijn op de arbeidsmarkt en studenten beter te begeleiden bij de overgang van opleiding naar werk. Dit helpt bij het aanpassen van curricula en het bieden van gerichte ondersteuning.

Resultaat
• Minder mismatch tussen opleiding en arbeidsmarkt.   • Opleidingen die beter aansluiten bij actuele en toekomstige arbeidsmarktbehoeften.   • Mogelijkheid tot reskilling/upskilling van studenten.

Actoren
• Studenten (doelgroep).   • SLB'ers (begeleiding en advies).   • SBB (arbeidsmarktinformatie en erkenning van leerbedrijven).

Oplossing met data en/of AI
Data: • Arbeidsmarktdata (vacatures, trends, CBS).   • Onderwijsdata (curricula, stageverslagen).   • Historische data over baanontwikkeling van alumni.   AI-toepassingen: • Vacature-analyse om skills te identificeren.   • Competentie mapping tussen opleidingen en arbeidsmarkt.   • Voorspellende modellen voor toekomstige vraag.   • Matchingsalgoritmes voor stage en werk.

Koppeling met (MORA) processen
• Strategie & beleid: bepalen welke skills in curricula komen.   • Onderwijsontwikkeling: aanpassen van opleidingen.   • Uitvoering & evaluatie: monitoren van aansluiting op arbeidsmarkt.

Wil je meer weten?

Willem-Jan Swiebel

06 38307081

willemjan.swiebel@hutspot.nl

Linda Kabos-Jansen

06 52028490

linda@hutspot.nl

Wat vond u van deze workshop / presentatie?

Scan de QR-code met uw telefoon en geef uw mening!

